

NAŠA TEMA: Problemi u zapošljavanju građana koji imaju više od 50 godina

Svaki treći nezaposleni je u šestoj deceniji

PODGORICA - Naći se bez posla u šestoj deceniji života, kada obično čovjek nije više snažan i ne može da radi i rješava radne zadatke u punom kapacitetu i kada ne ostvaruje pravo na penziju, predstavlja problem mnogo širi od onog koji osjećaju pojedinci i njegova porodica. Današnji poslodavci hoće mlade, zdrave i sposobne radnike, da rade puno, a da ih plate malo.

STATISTIKA

- Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje je trenutno 9.808 građana koji su u šestoj deceniji života od kojih je 5.465 žena, što čine 33,6 odsto od ukupnog broja nezaposlenih - kazao je Pobjedi načelnik u Odsjeku za statistiku ZZZ Jovan Kostić. Jedan broj njih, kako su Pobjedi kazali iz Zavoda za zapošljavanje, prijavljuje se zbog socijalnih davanja što otežava njihovu prekvalifikaciju. Dakle, statistika govori da u Crnoj Gori svaki treći nezaposleni ima više od 50 godina. Iz Zavoda za zapošljavanje nemaju podatak koliko je od ovih lica kvalifikovano da rukuje sa računarnom.

- Prijava nezaposlenih lica u evidenciju Zavoda za zapošljavanje nije obaveza, već pravo koje svako lice starosti do 67 godina života može da iskoristi. Jedan od glavnih preduslova za ostvarivanje ovog prava je preuzimanje aktivne uloge pojedinca za pripremu i uključivanje u rad. Trenutno se u našoj evidenciji nalazi 33,6 odsto osoba starijih od 50 godina, od kojih nešto više od polovine čine žene - kazao je Kostić.

Osnovna uloga Zavoda za zapošljavanje je posredovanje i usmjeravanje nezaposlenih prema tržištu rada. Kako je Pobjedi kazala pomoćnica direktora u sektoru za zapošljavanje Sanja Rabrenović, veći broj pripadnika ove starosne grupe posjeduje znanja i vještine koje nijesu dovoljno tražene na tržištu rada, a nerijetko imaju zdravstvene i druge kombinovane smetnje koje ih čine teže zapošljivim licima.

- Jedan broj njih prijavljuje se u evidenciju Zavoda isključivo radi ostvarivanja nekog od prava na pasivne mjere koje se odnose na socijalna davanja, što otežava njihovu aktivaciju i usmjeravanje na programe podrške namijenjene uključivanju na tržište rada - kazala je Rabrenović.

Ona dodaje da aktivna politika zapošljavanja ima važnu ulogu u povratku nezaposlenih na tržište rada, kreiranju uslova za zapošljavanje dugoročno nezaposlenih, kao i u savladavanju prepreka za zapošljavanje lica iz kategorije teže zapošljivih.

- Najvažniji saveznici nezaposlenih osoba u ovom procesu su savjetnici za posredovanje u zapošljavanju, koji, u skladu

Veći broj pripadnika ove starosne grupe posjeduje znanja i vještine koje nijesu dovoljno tražene na tržištu rada, a nerijetko imaju zdravstvene i druge kombinovane smetnje koje ih čine teže zapošljivim licima - kazala je Rabrenović

Sanja Rabrenović

sa prepoznatim problemima i preprekama, motivišu, savjetuju i usmjeravaju nezaposlene ka prihvatanju programa podrške koji su u skladu sa njihovim mogućnostima i potrebama. Nezaposlena lica se, u skladu sa svojim mogućnostima, znanjima, vještinama i sklonostima mogu uključiti u programe javnog rada, obrazovanja i osposobljavanja, podrške u samozapošljavanju, profesionalnu rehabilitaciju osoba sa invaliditetom i ostale programe aktivne politike zapošljavanja. Imajući u vidu potrebe tržišta rada - kazala je Rabrenović.

Kako je istakla naša sagovornica, Zavod za zapošljavanje, između ostalog, u saradnji sa organizatorima obrazovanja odraslih realizuje programe u kojima učesnici stiču osnovna informatička znanja i osnove stranih jezika.

- Naši mlađi korisnici uglavnom imaju razvijena ova znanja i vještine, te među nezaposlenim iz starije uzrasne kategorije vlada veće interesovanje za uključivanje u pomenute programe. Tokom prošle godine u programima javnih radova, obrazovanja odraslih i drugih programa namijenjenih teže zapošljivim licima učestvovalo je 16,25 odsto lica iz ove starosne kategorije - kazala je Rabrenović. Svi programi, kako ističe, dostupni su nezaposlenim licima besplatno. A za sve učesnike programa koji ne podrazumijevaju zapošljavanje, predviđena je novčana pomoć tokom trajanja programa.

SISTEM

Psihološkinja Radmila Stupar-Đurišić, govoreći o problemima nezaposlenosti starijih ljudi, ističe da u današnjem sistemu vrijedite onoliko koliko možete puno da radite, a da budete malo za to plaćeni. Ali, tvrdi da smo upravo ovo tražili. - Ovo je sistem koji smo mi odabrali. Nije nam valjao socijalizam, jer se u tom sistemu ovo nikad ne bi dešavalo. U socijalizmu je čovjek čuvan i dok god ima u njemu snage nalazi mu se najadekvatnije radno mjesto za njega i društvo brine i o svojim slabije sposobnim građanima. U kapitalističkom društvu to ne-

mate - kazala je Pobjedi Stupar-Đurišić.

Ona ističe da danas vrijedite samo onoliko koliko možete da date.

- Tako je generalno u svijetu. Da li smo ovaj sistem birali svjesno ili smo bili izmanipulisani propagandom koja je dolazila sa zapada pa smo mislili da je to lijepo. Ali danas stariji građani i mladi roditelji se prvi suočavaju sa posljedicama novog sistema. Nema mogućnosti bolovanja, a mlade majke moraju da ostavljaju bebe od četiri mjeseci u jaslicama kako bi zaradile za život - objašnjava naša sagovornica.

Kako ističe, društveni sistem i uređenje nije nametnuto starijim osobama jer su oni za to glasali.

- Najvjerovatnije nijesmo znali šta radimo, zavedeni smo najvjerovatnije dobrom reklamom, ali tim starijim građanima na takav način se treba obratiti da im bude jasno šta su birali. Kada je već biran kapitalizam, pomaže im se tako što oni osmišljavaju sopstveni biznis. Nešto sa čim će se oni zabaviti, ali uspjeti zaraditi. Nužda zakon mijenja, morate nešto sami jer vam to država neće obezbijediti. Mi možemo biti ljuti i ogorčeni, ali kapitalistički sistem ne vodi brigu o ljudima koji nijesu u punoj snazi - kazala je Stupar-Đurišić.

Stariji ljudi koji nemaju posao, kako kaže, krive državu, vlast,

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje je trenutno 9.808 građana koji su u šestoj deceniji života od kojih je 5.465 žena, što čini 33,6 odsto od ukupnog broja nezaposlenih - kazao je Pobjedi načelnik u Odsjeku za statistiku ZZZ Jovan Kostić

Jovan Kostić

krive nekog drugog, a rješenje je jako rijetko u krivljenju drugog.

- Da se može riješiti kad krivimo nekog drugog pa da taj problem bude riješen, bilo bi sjajno. Najbolje je za njih da se suoče zrelo i odraslo sa situacijom u kojoj su se našli i da svoje znanje, iskustvo i ono pameti što još uvijek imaju provedu u osmišljavanju biznisa - kazala je Stupar-Đurišić.

Oni mogu, kako je kazala, ako ne nađu neko drugo rješenje da pomognu svojoj djeci oko podizanja njihove djece.

- Mladi ljudi imaju jako puno problema i njihovi roditelji bi mogli da pomognu da se vaspitaju nove generacije. Ja bih jako puno zaposlila starijih ljudi u vaspitavanju i odgoju mladih generacija. Imamo mnogo djece koju roditelji njihovi ne mogu da vaspitaju jer rade 10 sati dnevno i dođu kući premoreni i nema ko da se igra sa djecom, a ona kroz igru najbolje uče. Naša djeca danas odrastaju uz jako umorne i istrošene roditelje i kada bi imali babe i djedove koji nemaju posao da se bave vaspitavanjem djece, tu možda nema novca, ali benefiti koje bi naše društvo imalo bi bilo sjajno. Naša omladina je u velikoj opasnosti, vaspitavaju nam djecu televizori, društvene mreže i to će se odraziti na buduće generacije i kada budemo vidjeli da smo pogriješili biće kasno... - kazala je Stupar-Đurišić.

Kako zaključuje, opterećena nam je najsnažnija karika društva od 30 do 50 godina koja bi trebala da bude pokretački klub i koja ne može da iznese sve ovo.

N. KOVAČEVIĆ

KARIKATURA: DARKO DRLEVIĆ

Ista situacija i u razvijenim državama, ali su stariji ljudi tamo vitalniji

U svijetu je generalno, kako je rekla Stupar-Đurišić, istovjetna situacija da radite dok možete da radite.

- U razvijenim državama zdravije živite, bolji su uslovi života. Kod nas to nije slučaj. Ljudi u 50-im su zaista izmučeni i uglavnom bolesni, dok u razvijenim zemljama je u tim godinama čovjek zaista u punoj

snazi i on jeste lako zapošljiv jer je vitalan, umno i zreo i ima jako puno iskustva. Mi nijesmo ulagali u stariju generaciju - kaže Stupar-Đurišić. Kako napominje, neko ko je sada mlad, on slabo spava, loše jede, ne vodi računa o svom zdravlju. On se jako puno troši a usput ne zaraduje maksimalno.

- On ne može da štedi, sve što zaradi on potroši i nema ušteđevinu. U razvijenim zemljama ljudi rade, ali vode računa o sebi, imaju ušteđevinu i onda u 60-im manje rade ali isto dosta zaraduju jer iskustvom nadomještavaju onu energiju koja im propada - kazala je Stupar-Đurišić.

Radmila Stupar-Đurišić

AKTUELNO: Problemi u zapošljavanju radnika sa više od 50 godina

SVAKI TREĆI NEZAPOSLENI U ŠESTOJ DECENIJI

Veći broj pripadnika ove starosne grupe posjeduje znanja i vještine koje nijesu dovoljno tražene na tržištu rada, a nerijetko imaju zdravstvene i druge kombinovane smetnje koje ih čine teže zapošljivim licima - poručuju iz Zavoda za zapošljavanje

ILUSTRACIJA

STR. 7

INTERVJU: Predsjednik parlamenta Islanda Stajngrimur Sigfuson

D. MIJATOVIĆ

Važno je da se u Skupštini čuju sva mišljenja

STR. 2.13.

RAZGOVOR: Adnan Čirgić, dekan Fakulteta za crnogorski jezik

M. BABOVIĆ

Serviranje tradicije koja to nije

STR. 13.

Podgoričani pobijedili Cedevidu (78:73) u Zagrebu u majstorici polufinala ABA lige

Budućnost brani prsten

Arena

U minule tri godine po rješenjima suda zaplijenjene nepokretnosti, livade, garderoba...

Država odlučuje što sa imovinom koja se trajno oduzme

STR. 6.

POVODI: Vatrogasci tokom marta zabilježili više stotina intervencija

Nemar i namjera krivi za hektare u plamenu

STR. 10. i 11.

Izvršni direktor trećeg crnogorskog operatera Milija Zeković najavio rekonstrukciju i dalje širenje mreže

Telemah stekao 40 odsto tržišnog udjela

STR. 4. i 5.

Morske pećine duž obale značajne za turizam, ali i živi svijet Mediterana

Ima li nade za povratak sredozemne medvjedice

STR. 8. i 9.

